

Erkek Cinsiyet Hormonları

Androjenler ve Anabolik İlaçlar

Testosteron Sentez ve Salgılanması

HİPOTALAMUS

Gonodoliberin

HİPOFİZ

Lutropin

Follitropin

TESTİSLER

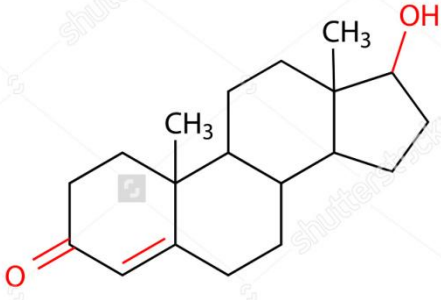
Androjen hormon

Spermatogenez

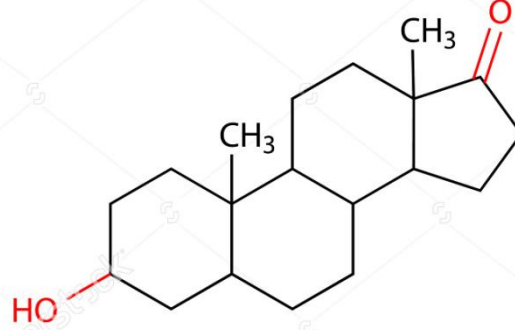
Testosteron

Testosteron →

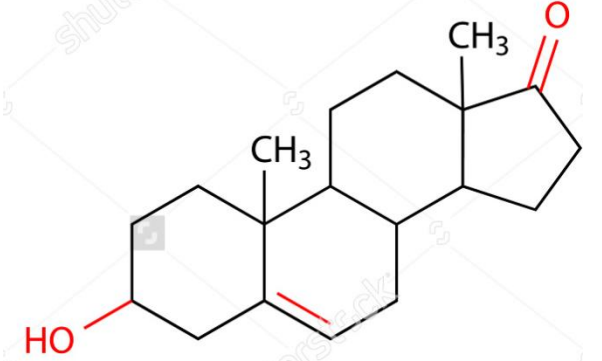
- Gelişme çağında → fiziksel ve cinsel gelişme,
- Olgunluk döneminde → cinsel yaşamı düzenler.

Testosteron
(temel androjenik hormon)

androsteron

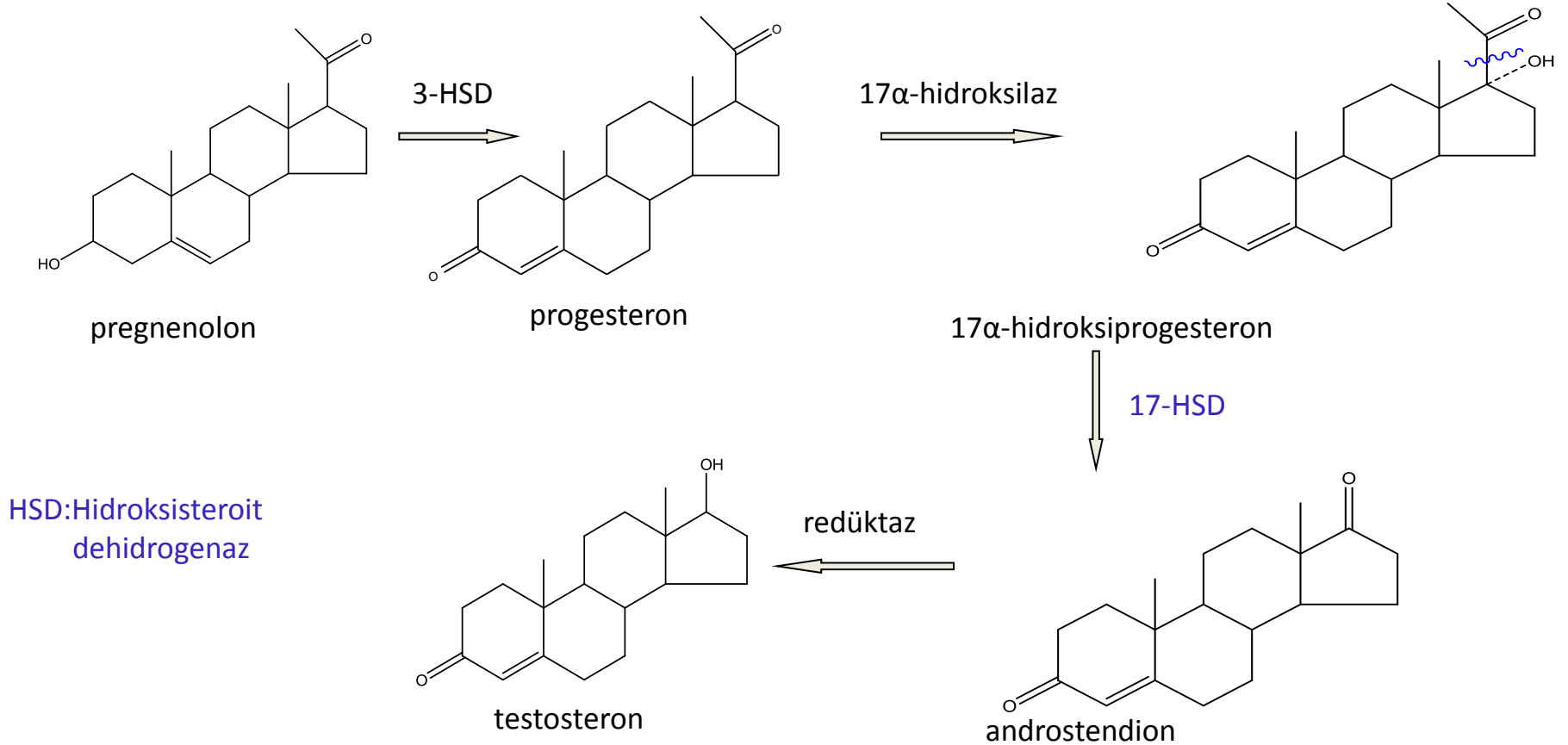

Dehidroepiandrosteron

Testosteron metabolitleri

Biyosentez

- Erkeklerde testislerde ayrıca adrenal kortekste sentezlenir.
- Kadınlarda yumurtalıklarda az miktarda testosteron sentezi yapılır.

Etkileri

Testosteron

- Gelişme çağında → cinsel organların gelişmesi, sekonder cinsel yapının (ses kalınlaşması, sakal çıkması, vücudun kıllanması v.b.) belirlenmesini sağlar.
- Olgunlarda → Cinsel yaşamı düzenler.

Bu etkilerine “**androjenik etki**” denir.

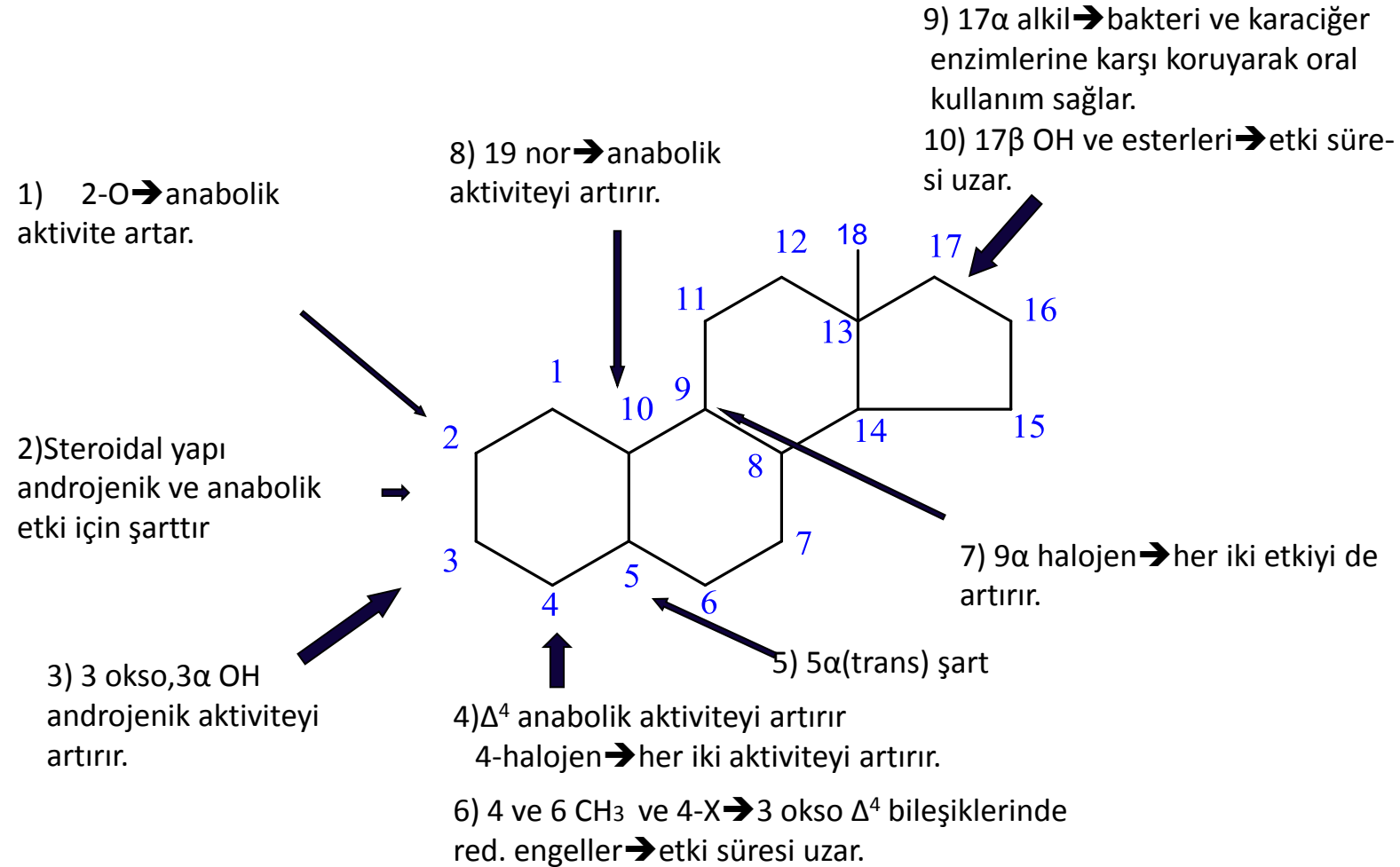
Vücutta azot tutulması, protein sentezini artırarak → ağırlık artışı,
Kalsiyum, sodyum, potasyum, fosfat, sülfat, klorür tutulmasına neden
olur → kemikleri sağlamlaştırır.

“Anabolik etki”

Androjen tedavisi gereken hallerde anabolik/androjenik etki oranı küçük,

Anabolik tedavisi gereken hallerde anabolik/androjenik etki oranı büyük
ilaçlar kullanılır.

Yapı-aktivite ilişkileri

Kullanılışları

- Erkeklerde → hipogonadizm ve impotens,
- Kadınlarda → rahim kanamalarında, östrojenlerle birlikte doğum sonrası ağrılı meme şişkinliklerinde → laktasyon bastırıcı,
- Östrojenlerle birlikte menopozda

Anabolik etkileri nedeni ile →

- Cerrahi müdahaleler, şiddetli enfeksiyonlar, yanıklar, kırıklar sonrası iyileşme döneminde, doku yapımı hızlanır, iştah ve ağırlık artışı olur,
- Osteoporozda anabolik tedavisi yapılır → bu durumda kemik dansitesi artmaz ancak ağrı azalır.

Androjenik hormon ve anabolik ilaç tedavisinde;

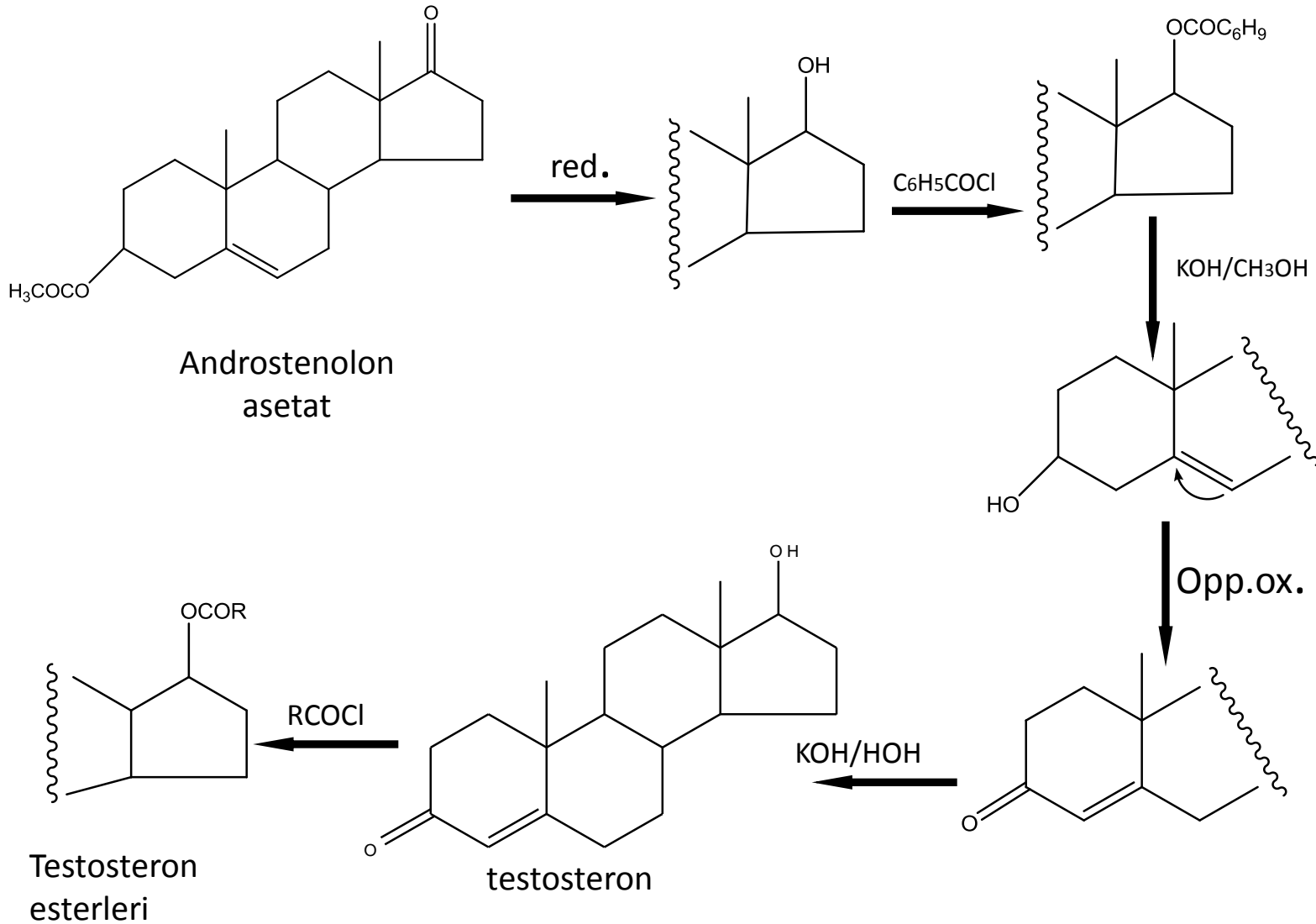
- Erken olgunlaşma
- Ödem
- Akne
- Bulantı
- Kadınlarda kıllanma, ses kalınlaşması, menstrüel bozukluklar gibi yan etkiler görülebilir → bazıları irreversibl'dır.

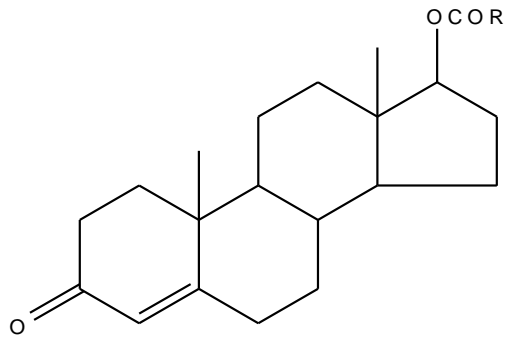
- Az dozda → spermatogenezi uyarır,
- Yüksek doz ve uzun süre kullanım → gonadotropin salgılanmasını inhibe ederek spermatogenezisi durdururlar.
- İskelet gelişmesi tamamlanmamış çocuklarda kullanılmaz. Erken epifiz kapanması ile boy uzaması durur.
- Prostat ve meme kanseri olan erkeklerde, hamile kadınlarda kullanılmamalıdır.
- Böbrek ve kalp rahatsızlıklarında dikkatli kullanılmalıdır → Na, Ca ve su tutumu.

Androjenik-anabolik ilaçlar

Testosteron Testogel®

17 β -hidroksiandrost-4-en-3-on

R		
-CH ₂ CH ₃	Testosteron propionat	
-CH ₂ (CH ₂) ₁₃ CH ₃	Testosteron enantat	
-CH ₂ (CH ₂) ₇ CH ₃	Testosteron dekanoat	Sustanon ®
	Testosteron sipionat	
	Testosteron fenilpropionat	Estandron®

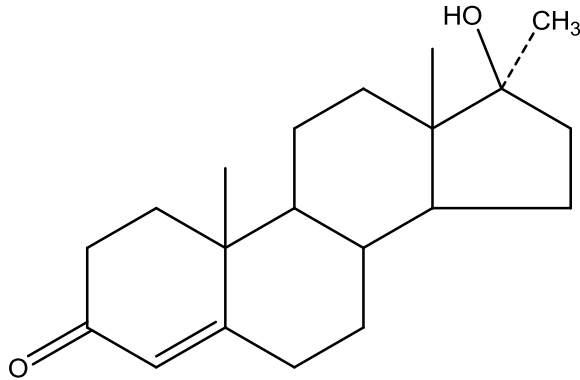
Testosteron

- Erkeklerde testosteron hormon yetersizliğinde,
- Kadınlarda jinekolojik hastalıklarda,
- Her iki cinste anabolik olarak kullanılır.

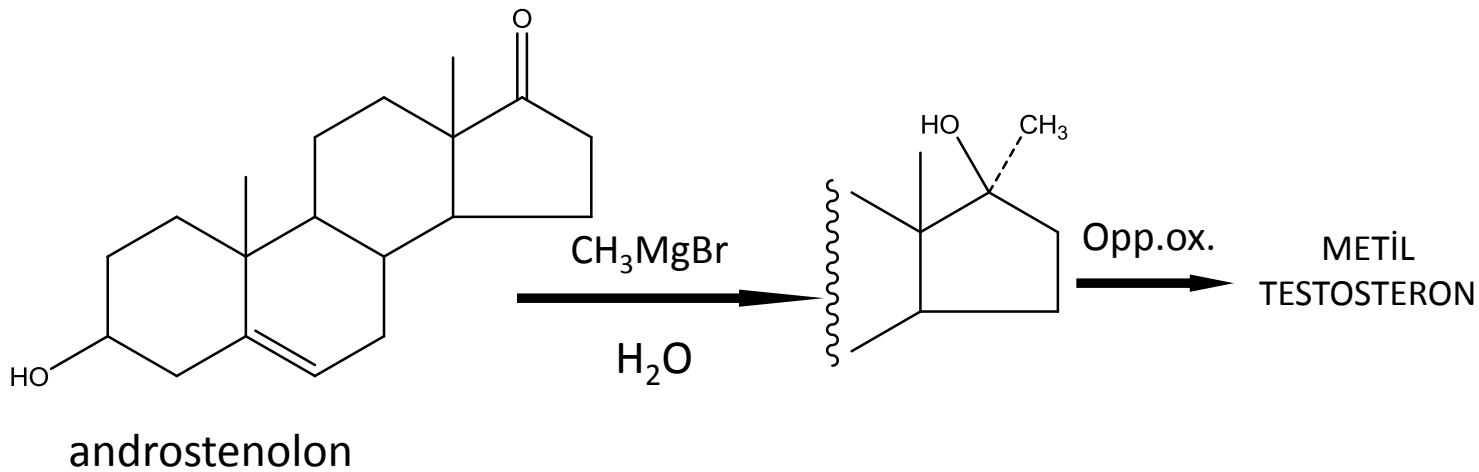
Testosteron Esterleri

Testosterondan daha uzun etkilidir.

Metiltestosteron Afro®

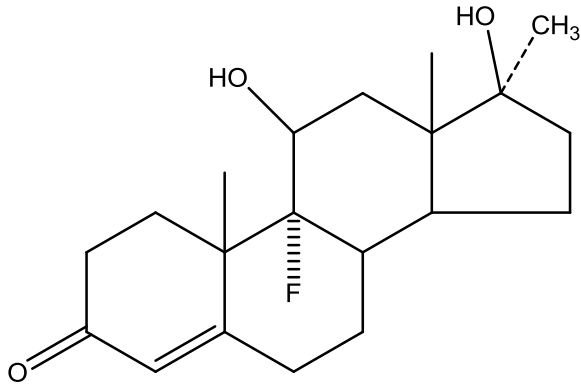

17β-hidroksi-17α-metil androst-4-en-3-on

17 CH₃ → Metabolik inaktivasyonu azaltır, oral kullanılabilir

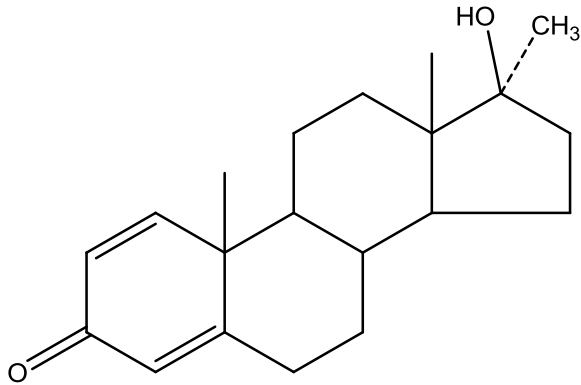
Fluksimesteron

- Hem androjenik hem de anabolik etki yüksek.

9 α -fluoro-11 β ,17 β -dihidroksi-17 α -metilandrosta-4-en-3-on

Metandienon (metandrostenolon)

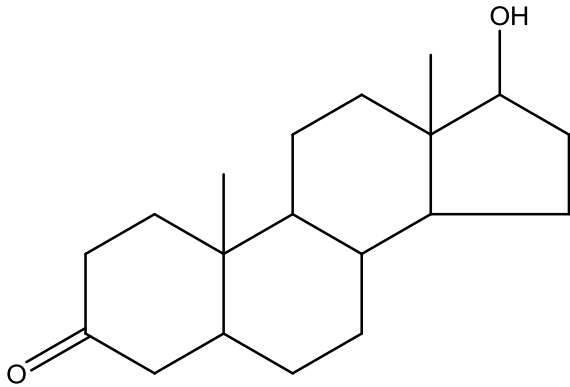

- Anabolik olarak oral yoldan kullanılır

17 β -hidroksi-17 α -metil androsta-1,4-dien-3-on

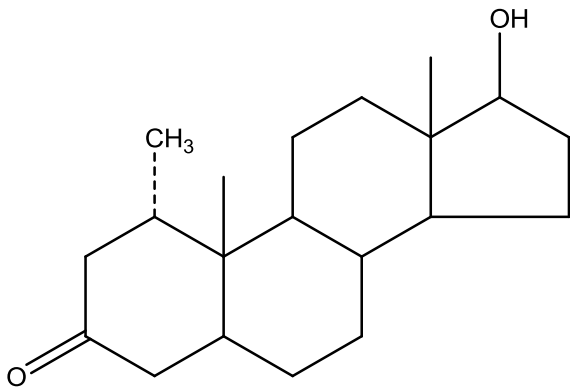
Stanolon

17β-hidroksi androstan-3-on

Androjen,anabolik
Oral etkisiz,i.M kullanılır.

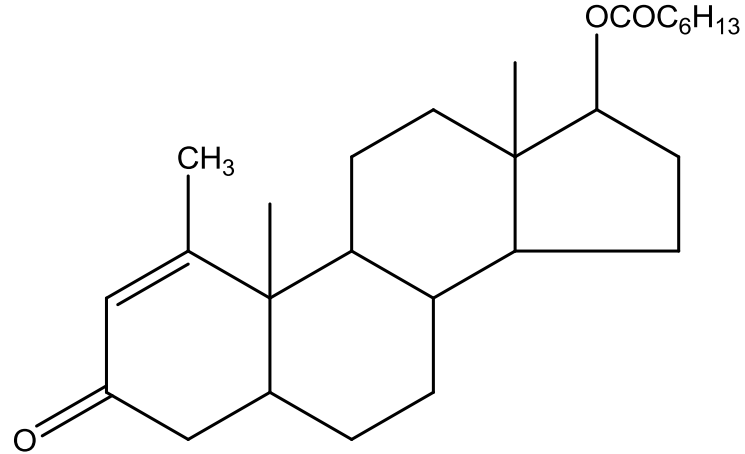
Mesterolon Proviron®

17β-hidroksi-1α-metil androstan-3-on

Androjenik olarak kullanılır.

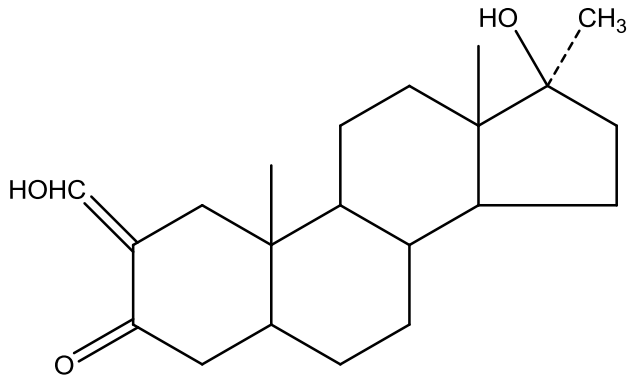
Metenolon enantat Primobolan depot®

17β-hidroksi-1-metil androst-1-en-3-on heptanoat

Anabolik → i.M.
Androjenik etki de yüksek.

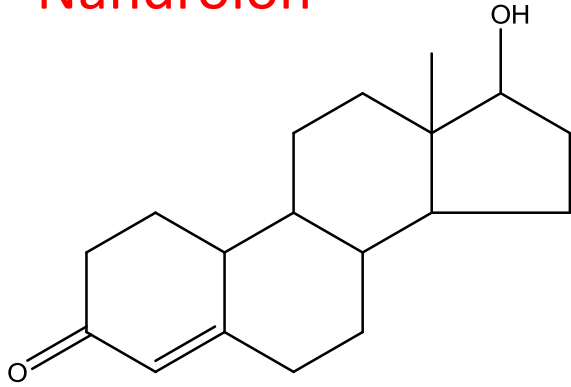
Oksimetolon Anapolon®

17β-hidroksi-2-hidroksimetilen-17α-metilandrostan-3-on

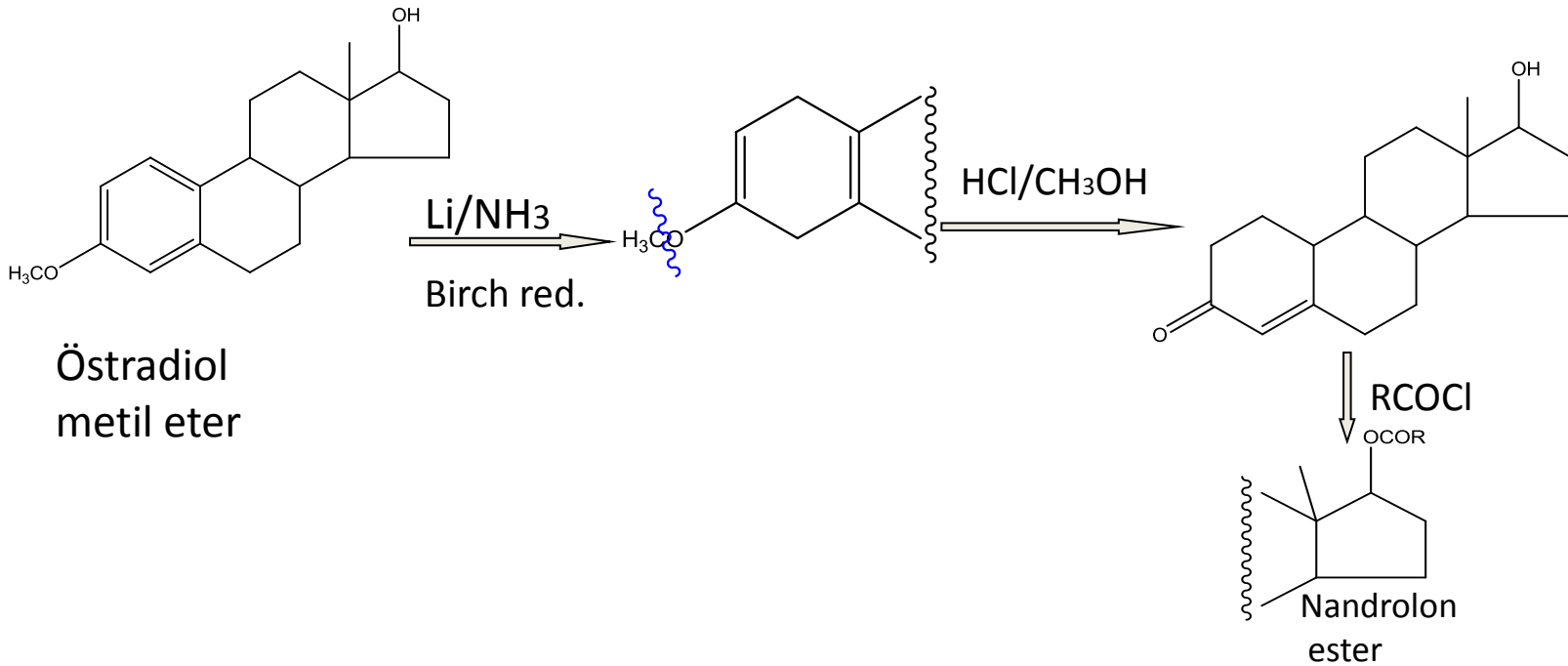
Oral kullanılır.

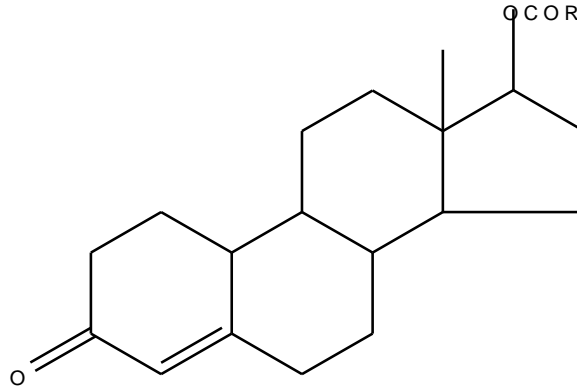
Nandrolon

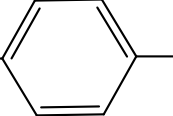
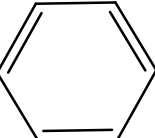

17β-hidroksi-östr-4-en-3-on

Tedavide dekanolat, fenilpropionat ve hekzanoilfenil propionat esterleri halinde kullanılır.

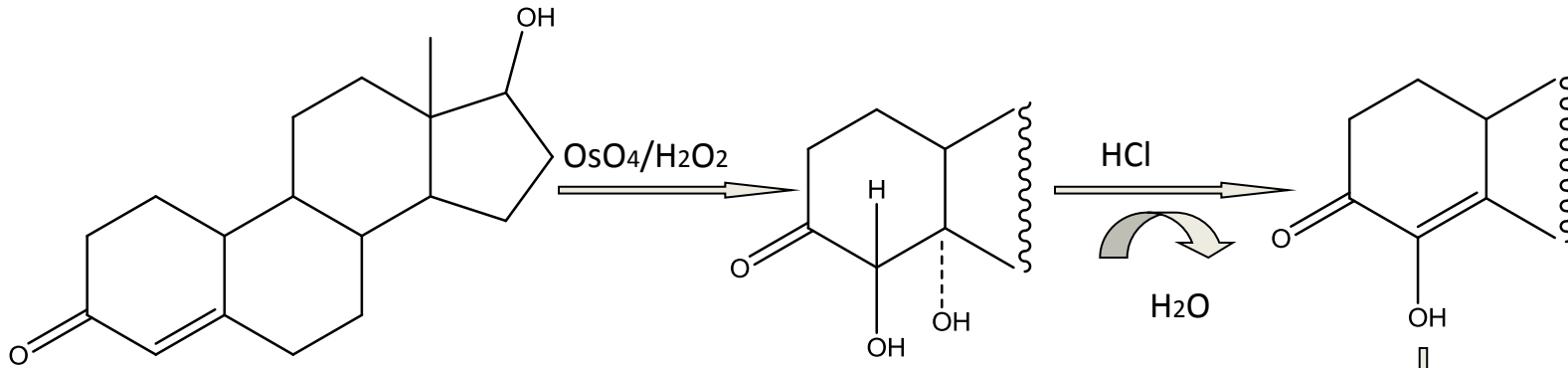

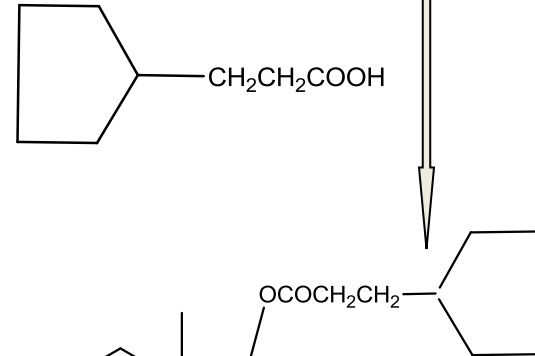
R	
$\text{H}_3\text{C}(\text{CH}_2)_7\text{-CH}_2\text{-}$	Nandrolon dekanolat
<p>$\text{H}_3\text{C}(\text{H}_2\text{C})_4\text{OC-}$ $\text{-CH}_2\text{-CH}_2\text{-}$</p>	Nandrolon hekzanoil fenil propionat
<p> $\text{-CH}_2\text{-CH}_2\text{-}$</p>	Nandrolon fenil propionat

Uzun etki sürelidirler. İ.M verilirler.

Oksabolon sipiyonat Steranabol-depo®

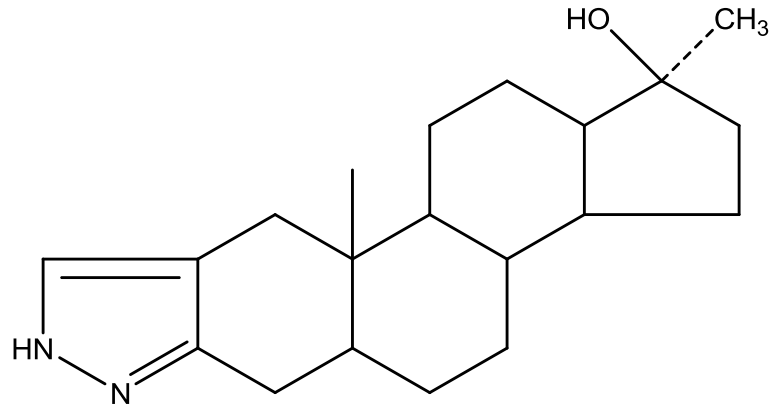
Nandrolon

Anabolik, i.M.
Uzun etkili

4β,17β-dihidroksi östr-4-en-3-on
17-(3-siklopentil)propiyonat

Stanozolol (stanozol)

17 β -hidroksi-17 α -metil-androstano[3,2-c]pirazol

Pirazol halkası anabolik etkiyi hızlandırır. Oral kullanılır

Androjen Antagonistleri

Testosteron etkisini azaltan bileşiklerdir.

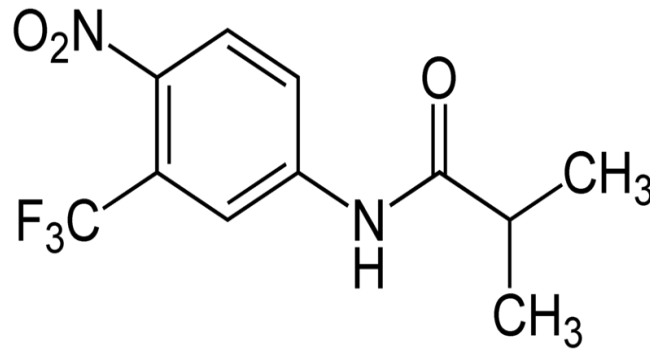
- Kadınlarda hiperandrojenizme bağı akne, kıllanma gibi hastalıklar,
- Erkeklerde prostat kanseri ve aşırı cinsel içgüdülerin bastırılması amacıyla kullanılırlar.

- Östrojen ve progestajenler → erkeklerde hipofizden gonadotropin salgılanmasını inhibe ederek antiandrojenik etki gösterirler.
- Ancak uzun süre kullanılmalarında feminize edici yan etkiler görülebilir.

Steroid Yapıda Olmayan Androjen Antagonistleri

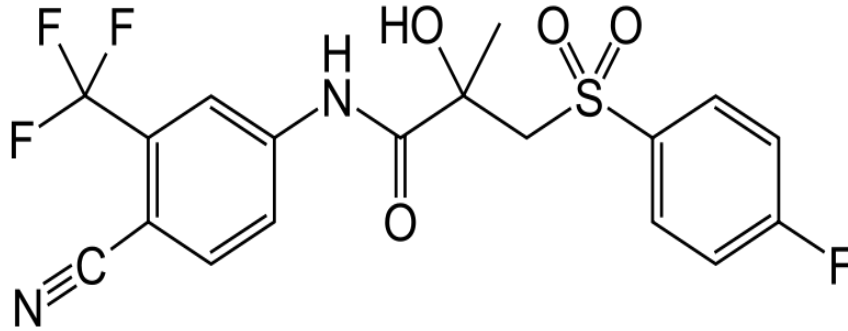
Flutamid Andraxan^R

2-metil-*N*-[4-nitro-3-(triflurometil)fenil]-propanamid

Metastatik prostat kanserinin tedavisinde kullanılır.

Bikalutamit Casodex^R

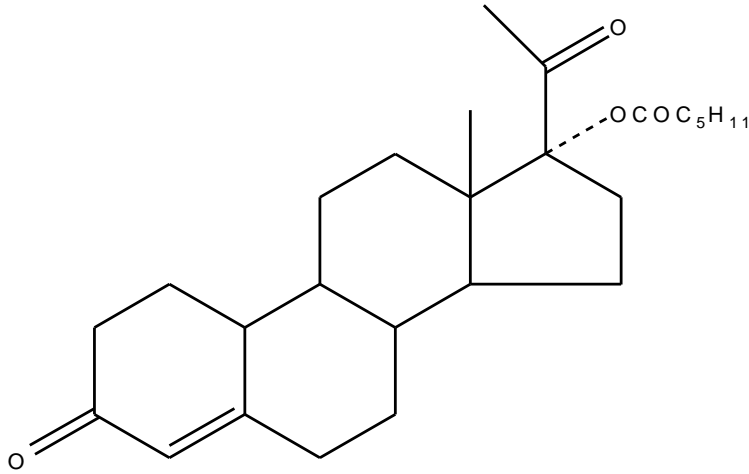

N-[4-siyano-3-(triflorometil)fenil]-3-[(4-florofenil)sülfonil]-2-hidroksi-2-metilpropanamid

Yapıca flutamite benzeyen antiandrojenik bir bileşiktir. Metastatik prostat kanserinin tedavisinde kullanılır.

Steroid Yapıda Androjen Antagonistleri

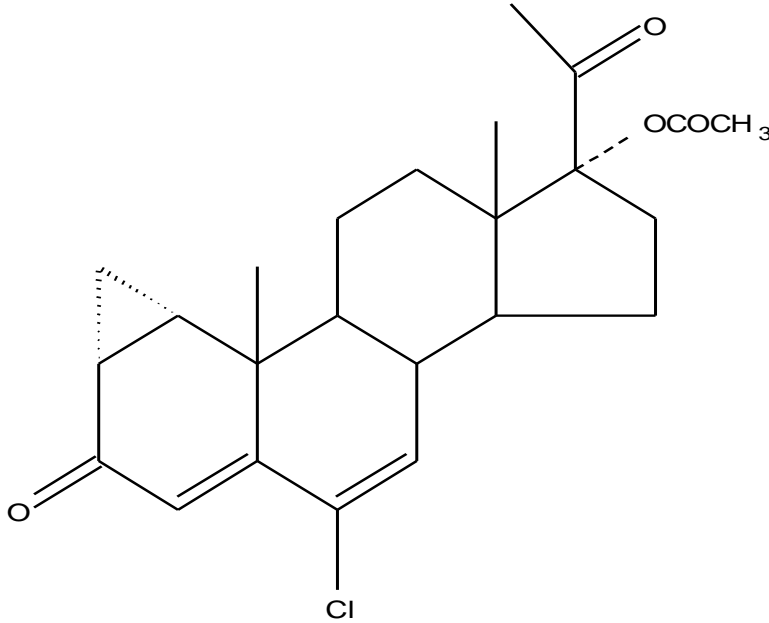
Gestoron kaproat Depostat®

17 α -hidroksi-19-nor pregn-4-en-3,20-dion hekzanoat

- Testosteronun hedef hücreye girişini engeller.
- Erkeklerde → prostat hiperlazisi,
- Kadınlarda → endometrium ve meme kanserinde kullanılır.

Siproteron asetat Androcur®, Climen®

17 α -hidroksi-6-kloro-1 α ,2 α -metilen pregn-4,6-dien-3,20-dion asetat

- Hem hipofiz üzerine etkiyerek gonadotropoların (FSH ve LH) salgılanmasını inhibe eder,
- Hem de hedef organlarda testosteron reseptörlerine bağlanarak bloke eder.

Prostat kanseri, erkeklerde şiddetli seksüel dürtü ve seksüel sapma (parafili) tedavisi ile kadınlarda testosteron üstünlüğüne bağlı akne ve hirsutizm tedavisinde kullanılır.